

Rigsombudsmanden på Færøerne

Tórshavn, den 15. december 2006

Indberetning nr. 13/2006.

Sammenfatning:

- *Resultatet af en Gallup-måling giver fremgang for Sambandspartiet, Republikanerne og Centerpartiet, medens Folkeflokket, Socialdemokraterne og Selvstyrepartiet går tilbage.*
- *Spekulationer i pressen om en mulig koalition mellem Sambandspartiet og Republikanerne efter næste valg.*
- *De skarpe politiske meningsforskelle vedrørende homoseksuelles rettigheder på Færøerne påvirker formentlig resultatet af meningsmålingerne.*
- *Arbejdet i det færøske forfatningsnævn er afsluttet.*
- *Landsstyremanden for finanser Barður Nielsen tilslutter sig det økonomiske råds forslag om indførelse af bindende økonomiske aftaler mellem landsstyret og kommunerne.*
- *De færøske pensionister har mistet tålmodigheden med landsstyret og kræver folkepension på samme niveau som i Danmark.*
- *Landsstyremanden for erhverv mener, at der er økonomi i at lægge et el-kabel mellem Færøerne og Island.*
- *Folkeflokket ønsker at vise en social profil i den kommende valgkamp.*
- *Frivillige kommunesammenlægninger.*

Gallup-undersøgelsen

Resultatet af en vælgerundersøgelse er offentliggjort i avisen "Dimmalætting" den 13. december 2006. Den store vinder er Centerpartiet, som får en fremgang fra 5,2% ved valget den 20. januar 2004 til 8,4% i vælgerundersøgelsen.

Også Sambandspartiet går frem fra 23,7% ved valget til 26,8%, medens Republikanerne går frem fra 21,7% til 25,4%. Socialdemokratiet går tilbage fra 21,8% til 17,5%, Folkeflokket fra 20,6% til 18,7% og Selvstyrepartiet fra 4,6% til 3,2%, hvilket ikke er tilstrækkeligt til at bevare det ene mandat partiet har i dag.

Mandatfordelingen ville efter vælgerundersøgelsen se således ud med den nuværende mandatfordeling i parentes: Folkeflokket 6 (7), Sambandspartiet 9 (7), Socialdemokraterne 6 (7), Selvstyrepartiet 0 (1), Republikanerne 8 (8) Centerpartiet 3 (2).

	Folkeflok- ken	Sambands- partiet.	Socialdemo- kraterne.	Selvstyrepar- tiet	Republika- nerne	Centerpartiet
Gallup 13/12 i %	18,7	26,8	17,5	3,2	25,4	8,4
Valget 2004	20,6	23,7	21,8	4,6	21,7	5,2
Ændring i %	-1,9	+ 3,1	- 4,3	- 1,4	+ 3,7	+ 3,2
Mandater						
Gallup 13/12	6	9	6	0	8	3
Ændring i forhold til Valget i 2004	-1	+2	-1	-1	0	+1

Spekulationer i pressen om et kommende landsstyresamarbejde mellem Republikanerne og Sambandspartiet efter næste valg.

I avisen ”Dimmalætting” den 13. december anfører den færøske samfundsforsker Sjúður Skaale, at det, noget usædvanligt vil være muligt at danne en landsstyrekoalition bestående af kun to partier; nemlig Republikanerne og Sambandspartiet. Traditionelt er opfattelsen den, at de to partier er ”arvefjender” i færøsk politik og har ligget meget langt fra hinanden i selvstændighedsspørgsmålet. Vurderingen fra Sjúðurs Skaales side er imidlertid den, at der ikke mere er den store forskel i holdningen til selvstændighedsspørgsmålet i de tre partier, der i dag deltager i landsstyrekoalitionen, således at det reelt ikke vil gøre en større forskel for Republikanerne, om de skal samarbejde med Sambandspartiet eller Socialdemokraterne eller Folkeflokken.

Specielt blandt republikanerne har der ifølge Sjúður Skaale været talt åbent om en landsstyrekoalition med Sambandspartiet, ligesom Johan Dahl fra Sambandspartiet også har berørt muligheden. Formanden for Sambandspartiet Kaj Leo Johansen afviser ej heller et samarbejde med Republikanerne efter næste valg.

Sjúður Skaale vurderer endvidere, at de to unge landstyremænd fra Sambandspartiet, Bjørn Kalsø og Barður Nielsen for henholdsvis fiskeri og finanser klarer sig godt i medierne, medens specielt Folkeflokkenes landstyremand Jóvan á Lakjuni (undervisning og kultur) har haft vanskeligheder. Det samme gælder i nogen udstrækning Bjarni Djurholm, ligeledes fra Folkeflokken og landstyremand for erhverv, som sagligt er stærk, men ifølge Skaale ikke har ”folketække”.

For socialdemokraterne koster det i meningsmålingerne, at de i henhold til koalitionsaftalen har måttet gå med til skattelettelser, som tilmed i den offentlige debat fremstår som lettelser der først og fremmest kommer de højeste indkomster til gode. Lagmanden har som leder af koalitionen måtte prioritere skattelettelser, noget han næppe ville have prioriteret ud fra socialdemokratiske synspunkter alene.

Denne problemstilling er illustreret i tegningen nedenfor, hvor teksten på dansk lyder: ”Fra brede skuldre over til de smalle.”

De homoseksuelles rettigheder på Færøerne

Sagen var til tredje og sidste behandling i Lagtinget i dag (den 15 december 2006). Normalt er tredjebehandlinger ganske korte. Det var ikke tilfældet denne gang. Socialdemokraten Gerhard Lognberg indledte med at begære sagen udsat, således at den kunne behandles i landsstyrekoalitionen inden 3. behandlingen. Lagtingsformanden afviste imidlertid en udsættelse af sagen.

Der næst fremsatte 10 medlemmer af Lagtinget et ændringsforslag gående ud på, at i stedet for at indføre en udtrykkelig beskyttelse mod diskriminering på grund af kønslig orientering, så at medtage selve teksten i artikel 14 i menneskerettighedskonventionen i straffeloven gældende for Færøerne.

Anfinn Kallsberg, Folkeflokket, som var medforslagsstiller argumenterede for forslaget med bl.a. det argument, at Lagtinget dårligt kunne stemme imod ændringsforslaget, fordi Lagtinget tidligere har tiltrådt menneskerettighedskonventionen. Forslaget fik 14 ja stemmer, 16 nej stemmer, medens 2 undlod at stemme – og ændringsforslaget faldt dermed!

Herefter blev det oprindelige forslag sat til afstemning. Dette blev vedtaget med 17 stemmer for og 15 imod.

Der er ingen tvivl om, at sagen har vakt særdeles ”bitre følelser” særligt hos modstanderne. Som eksempel herpå kan nævnes, at Karsten Hansen, Republikanerne, fra talerstolen i Lagtinget meddel-

te, at han som følge af sagen trak sig som næstformand i gruppen. Efterfølgende oplyste han, at han overvejede sin stilling som medlem af gruppen.

Sagen har i gennem længere tid fyldt meget i medierne, og det parti, der har haft et klart standpunkt, nemlig centerpartiet, har givet opnået forøget tilslutning som følge heraf. Begge de to lagtingsmedlemmer fra centerpartiet, Jenis av Rana og Bill Justinussen, har af religiøse grunde været blandt de mest hårdnakkede modstandere af indførelse af en beskyttelse i den færøske straffelov mod diskriminering af homoseksuelle.

Arbejdet i forfatningsnævnet

Formanden for nævnet, rektor for Færøernes universitet, Joan Pauli Joensen, har den 14. december meddelt, at han vil aflevere forfatningsforslaget til lagmanden mandag den 18. december, hvorefter forfatningsnævnet nedlægges. Efter lagtingsloven om forfatningsnævnet skulle et forslag afleveres inden årets udgang.

Landsstyremanden for finanser tilslutter sig det økonomiske råds anbefaling af indgåelse af bindende økonomiske aftaler med kommunerne

Et sammendrag af det økonomiske råds anbefalinger fremgår af **Indberetning 12/2006**. Rådet er af den opfattelse, at det ikke forekommer meningsfyldt, at kommunerne forholdsvis frit kan øge deres økonomiske aktivitet, medens Lagtinget med snævre budgetrammer sikrer, at landsstyret ikke bidrager til en yderligere ophedning af økonomien. På denne baggrund foreslår det økonomiske råd, at kommunerne omfattes af fælles landspolitiske budgetrammer.

I en kommentar til færøsk radio den 12. december anfører landsstyremand Barður Nielsen, at han finder det økonomiske råds forslag om bindende aftaler om udgiftsrammer særdeles godt. Grundlaget for sådanne aftaler må imidlertid først på plads. Han anfører, at dette er på vej og kan forventes indført fra næste år.

Folkepension

Landssammenslutningen af færøske pensionister har på et landsmøde udtalt, at man har ”mistet tålmodigheden” og opfordrer landsstyret til at sikre, at færøske pensionister får ”det samme” som danske folkepensionister.

På Færøerne indtræder pensionsalderen først når man fylder 67. En undersøgelse fra den nordiske socialkomite ”NUSOKU” offentliggjort i begyndelsen af dette år og omtalt i **Indberetning 3/2006** viser, at færøske pensionister er dårligere stillet end tilsvarende socialgrupper i de øvrige nordiske lande.

El-kabel til Island?

Under en mundtlig forespørgsel i Lagtinget i anledning af et spørgsmål stillet af Kári P. Højgaard, Selvstyrepartiet oplyste landsstyremand Bjarni Djurholm, Folkeflokket, at han var positiv over for en nærmere undersøgelse af mulighederne for at lægge et el – kabel mellem Island og Færøerne. Han oplyste, at der havde været sonderinger om spørgsmålet, samt at der måske kunne være en fornuftig økonomi i projektet. Der blev fra de øvrige partiers side tilkendegivet en positiv holdning til at undersøge, om et sådant projekt ville kunne gennemføres.

Folkeflokkenes årsmøde

Lørdag den 25. november holdt Folkeflokken sit årsmøde. Formanden, Anfinn Kallsberg udtrykte stor tilfredshed med samarbejdet i koalitionen. Formanden for lagtingsgruppen, Jørgen Niclasen, bliver den politiker, som skal tegne partiet i den kommende valgkamp. Mødet var præget af, at der kun er et år til næste lagtingsvalg. Traditionelt har Folkeflokken været mere optaget af erhvervs-spørgsmål og økonomi end af sociale spørgsmål. Men nu vil man med Jørgen Niclasens ord også have et socialt ansigt.

Folkeflokken vil "sælge sig" i valgkampen under kampråbet: "Vi vil ikke have pensioner. Vi vil have muligheder". Handikappede skal have bedre muligheder for ansættelse i det offentlige, og der skal sættes på at få folk i beskæftigelse frem for passiv forsørgelse. Efter de nuværende regler afkortes førtidspensionen således, at tjenes der 100 kr. reduceres førtidspensionen med 60 kr. Dette vil Folkeflokken gerne have ændret, så det bedre kan betale sig at arbejde.

På børneområdet vil man have pengene til at følge børnene, således at forældrene selv kan afgøre om de vil have dem hjemme eller på en børneinstitution. Endelig mente formanden for lagtingsgruppen, at opgave og byrdefordelingen mellem kommuner og landsstyre bliver et vigtigt emne under den kommende valgkamp. Jørgen Niclasen oplyste i øvrigt, at Folkeflokken går ind for udlægning af flere opgaver til kommunerne.

Kommunesammenlægninger

I begyndelsen af december afholdtes en vejledende folkeafstemning i Vágur kommune om kommunesammenlægning på Suðuroy. I den største kommune, Tvøroyri er der tidligere stemt om sammenlægning og her stemte mere end 80% for, at Suðuroy med knap 5000 indbyggere skal være én kommune. Imidlertid var der i den sydligste kommune et flertal mod dannelsen af én kommune på Suðuroy, idet 66,1% ønskede øen opdelt i to kommuner medes 29,5% ønskede en kommunesammenlægning således, at der fremover kun er én kommune på Suðuroy.

På Eysturoy er der enighed mellem Leirvík og Gøta kommuner om sammenlægning til en ny kommune. Sammenlægningen forventes at ske om to år.

Med venlig hilsen

Søren Christensen